

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 24 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Łosik

Protokolant: po stażysty Anita Grześkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 10 kwietnia 2017 r. w Poznaniu

na rozprawie sprawy z powództwa **A. O.**

przeciwko **(...) spółka z o.o. z siedzibą w P., (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w P.**

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanego (...) spółka z o.o. z siedzibą w P. na rzecz powódki kwotę 94.693zł (dziewięćdziesiąt cztery tysiące sześćset dziewięćdziesiąt trzy złote) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2015 roku oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty.
2. W pozostałym zakresie powództwo w stosunku do pozwanego (...) spółka z o.o. z siedzibą w P. oddała.
3. Umarza postępowanie w stosunku do pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w P.
4. Kosztami postępowania obciąża pozwanego (...) spółka z o.o. z siedzibą w P. i z tego tytułu zasądza od niego na rzecz powódki kwotę 8.257zł.
5. Nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) spółka z o.o. z siedzibą w P. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 3.936,74zł.
6. tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych

SSO Anna Łosik

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 22 marca 2013 r. A. O., reprezentowana przez adwokata, wniosła o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanej (...) sp. z o.o. w P. kwoty 72.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 18 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty; zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych; zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów wywołanych próbą ugodową.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że domaga się zasądzenia na jej rzecz od pozwanego wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości za okres od 6 grudnia 2001 do dnia 6 grudnia 2011 r. za udział w wysokości 1/2 we własności nieruchomości oraz za okres od dnia 23 grudnia 2002 r. (tj. od dnia nabycia drugiego udziału w wysokości 1/2)do dnia 6 grudnia 2011 r.

W odpowiedzi na pozew z dnia 24 października 2013 r. pozwana (...) sp. z o.o. z siedzibą w P., reprezentowana przez radcę prawnego, wniosła o oddalenie powództwa w całości; zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych; oddalenie wniosku powódki o zasądzenie od pozwanej kosztów wywołanych

próbą ugodową. Ponadto pozwana wniosła o wezwanie do udziału w sprawie w charakterze pozwanej (...) S.A. z siedzibą w P. (k.121).

W uzasadnieniu pozwana podniosła m.in. zarzut braku legitymacji czynnej powódki poprzez brak wykazania tytułu prawnego do nieruchomości.

Postanowieniem z dnia 5 listopada 2013 r. (...)w Poznaniu wezwał do udziału w sprawie charakterze pozwanej (...) S.A. z siedzibą w P. (k.144).

W odpowiedzi na pozew z dnia 9 kwietnia 2014 r. pozwana (...) S.A. z siedzibą w P., reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych (k.165).

W uzasadnieniu pisma procesowego pozwana podniosła m.in. zarzut zasiedzenia służebności gruntowej w treści odpowiadającej służebności przesyłu oraz zarzut przedawnienia roszczeń za okres od dnia 6 grudnia 2001 r. do dnia 4 listopada 2003 r. w stosunku do niej.

W piśmie procesowym z dnia 21 maja 2014 r. pozwana (...) S.A. podniosła zarzut przedawnienia roszczeń powódki za okres od dnia 6 grudnia 2001 r. do dnia 12 listopada 2010 r. (k.243).

W piśmie procesowym z dnia 4 maja 2015 r. powódka rozszerzyła powództwo o kwotę 12.607 zł wraz z ustawowymi odsetkami do dnia 18 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty. Ponadto powódka wniosła o zasądzenie od pozwanych kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k.312).

W piśmie procesowym z dnia 1 czerwca 2015 r. pozwana (...) S.A. wniosła o oddalenie powództwa także w zakresie jego rozszerzonego żądania (k.341).

Postanowieniem z dnia 6 listopada 2015 r.(...) w P. na podstawie art. 17 pkt. 4 k.p.c. w zw. z art. 200 § 1 k.p.c. przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Poznaniu jako właściwemu rzeczowo i miejscowo (k.442).

Postanowieniem z dnia 2 marca 2016 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu ustalił, że podstawą wezwania do udziału w sprawie jako pozwanej (...) S.A. był wniosek pozwanej (...) sp. z o.o., a wezwanie nastąpiło w oparciu o art. 194 § 1 k.p.c. (e-protokół k. 459).

W piśmie procesowym z dnia 9 sierpnia 2016 r. powódka rozszerzyła powództwo o kwotę 13.829,21 zł wraz z ustawowymi odsetkami do dnia 18 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty. Ponadto powódka wniosła o zasądzenie od rozszerzonego pozwu od pozwanych kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k.509).

W piśmie procesowym z dnia 10 kwietnia 2017 r. pozwana (...) S.A. wniosła o oddalenie powództwa także w zakresie jego rozszerzenia i w konsekwencji oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej (...) S.A. kosztów procesu według norm przepisanych (k.593).

W uzasadnieniu pozwana podniosła zarzut przedawnienia w stosunku do żądania opisanego w piśmie z dnia 9 sierpnia 2016 r.

Na rozprawie z dnia 10 kwietnia 2017 r. pełnomocnik pozwanej (...) sp. z o.o. w P. podniósł zarzut zasiedzenia oraz zarzut przedawnienia ze względu na prowadzoną działalność gospodarczą na przedmiotowej nieruchomości (e-protokół k.590).

Sąd ustalił, co następuje:

A. O. jest właścicielem nieruchomości położonej w L., na narożniku ul. (...) III S. i Parkowej, działka nr (...), o powierzchni 6009 m², dla której(...) w P. prowadzi księgę wieczystą nr (...). Dnia 9 września 1996 r. na mocy umowy

darowizny powódka uzyskała udział w wysokości $\frac{1}{2}$ we własności nieruchomości. W dniu 23 grudnia 2002 r. na mocy kolejnej umowy darowizny powódka nabyła pozostały udział we własności nieruchomości i tym samym stała się właścicielem nieruchomości w całości. Wcześniej nieruchomość należała do rodziny powódki m.in. rodziców powódki.

Dowód: wydruk treści księgi wieczystej nr (...) (k.147-149), kopia wypisu aktu notarialnego będącego umową darowizny (k.19-22), kopia zawiadomienia (...) Wydział XIII Ksiąg Wieczystych (k.23) , zeznania A. O. na rozprawie z dnia 17 kwietnia 2014 r. (k.184-185) , kopia wykazu właścicieli i użytkowników wieczystych gruntów trasy projektowanej linii G. C. i G. B. z dnia 9 sierpnia 1965 r. (k.201-202).

Dla terenu nieruchomości nie ma miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Kierunki rozwoju przestrzennego określa Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta L. ze zmianami, uchwalone uchwałą nr XXIII/129/2008 Rady Miasta L. z dnia 25 września 2008 r., zmienione uchwałą nr XXXII/195/2013 Rady Miasta L. z dnia 23 maja 2013 r. Przedmiotowa nieruchomość objęta jest w studium obszarem o symbolu MN – tereny o wiodącej funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszącymi usługami.

Teren nieruchomości jest płaski, ogrodzony. Na działce znajdują się dwa budynki mieszkalne (w jednym mieszka matka powódki i jej brat, w drugim powódka), sad oraz tereny zieleni przydomowej. Działka jest uzbrojona w media w pełnym zakresie. Droga dojazdowa do nieruchomości (ul. (...)) jest nieutwardzana. Z kolei druga przylegająca do niej ulica, tj. ulica (...) III S. jest jedną z głównych ulic (...) – asfaltowa, wyposażona w chodniki i oświetlenie o dużym natężeniu ruchu kołowego. Sąsiedztwo działki nr (...) stanowią tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Do centrum L. jest ok. 1,5 km. Miasto jest dobrze rozwinięte, posiada m.in. szkoły, zaplecze handlowe i usługowe.

Na nieruchomości powódka prowadzi także działalność gospodarczą pod firma (...). Na terenie mieści się magazyn oraz część produkcyjna.

Dowód: zeznania A. O. na rozprawie z dnia 17 kwietnia 2014 r. (k.184-185) , operat szacunkowy z dnia 20 marca 2015 r. (k.269-301) , sprostowanie operatu szacunkowego z dnia 20 marca 2015 r. (w aktach), zeznania biegłego M. W. na rozprawie z dnia 18 maja 2016 r. (e-protokół k. 484), zeznania biegłego M. W. na rozprawie z dnia 10 kwietnia 2017 r. (e-protokół k. 590).

Przez północną część działki nr (...) przebiega napowietrzna dwutorowa linia energetyczna o napięciu 110 kV L. – P. P., G. – P. P.. Jeden ze słupów wsporczych w całości znajduje się na terenie nieruchomości praktycznie przylegając do jej północnej granicy. Powierzchnia zajęta przez podstawę słupa wynosi 15 m^2 . Skrajny przewód znajduje się w odległości 8,25 m od północnej granicy działki. Faktyczna szerokość pasa ochronnego wynosi 13,15 m, a jego powierzchnia wynosi 2089 m^2 . Przy odległości północnej granicy od budynku równej 12,8 m, zbliżenie skrajnego przewodu do budynku wynosi 4,5 m. Z kolei pas drogi dojazdowej od bramy do słupa wsporczego ma powierzchnię $95,4 \text{ m}^2$.

Przebiegająca przez przedmiotową nieruchomość linia wysokiego napięcia ogranicza korzystanie z gruntu zgodnie z jego przeznaczeniem. Infrastruktura znajduje się na terenie nieruchomości w sposób trwały i w ten sam sposób – ciągły – właściciel infrastruktury ma prawo wejścia na teren nieruchomości w przypadku awarii, czy dokonania okresowych konserwacji. Właściciel nieruchomości nie może swobodnie w całości gospodarować swoją nieruchomością bez uwzględnienia infrastruktury technicznej. L. powoduje też ograniczenia w zabudowie ze względu na pole elektromagnetyczne, które wymaga zmierzenia w przypadku budowy nowego obiektu, aby móc określić odległość pomiędzy nowym budynkiem, a polem. Właściciel nieruchomości musi również zapewnić dostęp drogi dojazdowej do linii wysokiego napięcia.

Dowód: zeznania J. S. na rozprawie z dnia 17 kwietnia 2014 r. (k.183-184), operat szacunkowy z dnia 20 marca 2015 r. (k.269-301) , sprostowanie operatu szacunkowego z dnia 20 marca 2015 r. (w aktach), zeznania biegłego M. W. na rozprawie z dnia 18 maja 2016 r. (e-protokół k. 484), zeznania biegłego M. W. na rozprawie z dnia 10 kwietnia 2017 r. (e-protokół k. 590).

Wartość wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości za okres od dnia 6 grudnia 2001 do dnia 30 czerwca 2007 r. wynosi 32.980,36 zł (z uwzględnieniem okoliczności, że powódka od dnia 6 grudnia 2001 r. do dnia 23 grudnia 2002 r. była współwłaścicielem nieruchomości o wielkości udziału 1/2). Z kolei wartość wynagrodzenia za okres od 1 lipca 2007 r. do dnia 9 grudnia 2011 wynosi 61.712,64 zł.

Dowód: operat szacunkowy z dnia 20 marca 2015 r. (k.269-301) , sprostowanie operatu szacunkowego z dnia 20 marca 2015 r. (w aktach), zeznania biegłego M. W. na rozprawie z dnia 18 maja 2016 r. (e-protokół k. 484), zeznania biegłego M. W. na rozprawie z dnia 10 kwietnia 2017 r. (e-protokół k. 590).

Napowietrzna dwutorowa linia energetyczna o napięciu 110 kV wymaga zabiegów planowych i pozaplanowych. Do zabiegów planowych należy zaliczyć wykonywane raz w roku oględziny oraz wykonywany co 5 lat pomiar rezystencji ziemi. Z kolei zabiegi pozaplanowe polegają na niezwłocznej naprawie awarii.

Dowód: zeznania J. S. na rozprawie z dnia 17 kwietnia 2014 r. (k.183-184),

Napowietrzna dwutorowa linia energetyczna o napięciu 110 kV L. – P. P., G. – P. P. została zbudowana w latach '60 ubiegłego wieku na gruntach należących do osób fizycznych. Na początku lat '80 infrastruktura techniczna została poddana generalnemu remontowi, który skończył się 30 września 1982 r. i został potwierdzony protokołem odbioru technicznego.

Dowód: zeznania J. S. na rozprawie z dnia 17 kwietnia 2014 r. (k.183-184), zeznania A. O. na rozprawie z dnia 17 kwietnia 2014 r. (k.184-185) , kopia zaświadczenia Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w L. z dnia 13 sierpnia 1965 (k.198), kopia zaświadczenia Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w B. z dnia 9 maja 1965 (k.199-200), kopia wykazu właścicieli i użytkowników wieczystych gruntów trasy projektowanej linii G. C. i G. B. z dnia 9 sierpnia 1965 r. (k.201-202), kopia protokołu technicznego odbioru z dnia 30 września 1982 r. (k.203-204), mapa przebiegu linii 11kV G.-P. P. (k.205-208).

Pierwotnym właścicielem urządzeń przesyłowych posadowionych na nieruchomości powódki był Skarb Państwa. L. energetyczne zostały następnie przejęte przez (...) S.A. z siedzibą w P.. W dniu 30 czerwca 2007 r. pozwana (...) S.A. wniosła do spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. przedsiębiorstwo dystrybucyjne związane z dystrybucją energii elektrycznej. W skład przedsiębiorstwa wchodziło m.in. prawo własności do urządzeń przesyłowych posadowionych na nieruchomości powódki.

Dowód: okoliczności bezsporne, a ponadto: kopia aktu notarialnego z dnia 30 czerwca 2007 r. rep. A(...) (k.74-81), umowa spółki (...) sp. z o.o. w P. (k.82-92).

W dniu 9 grudnia 2011 r. powódka zawiadzała do próby ugodowej (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. w sprawie o odszkodowanie za bezumowne korzystanie. Pismem z dnia 18 stycznia 2012 r. pozwana odmówiła zawarcia ugody.

Dowód: kopia zawiadzenia do próby ugodowej z dnia 9 grudnia 2011 r. (k. 28), pismo pozwanego z dnia 18 stycznia 2012 r. (k.31) .

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów.

Kluczowym dowodem dla poczynienia ustaleń faktycznych okazał się operat szacunkowy z dnia 20 marca 2015 r. uzupełniony poprzez sprostowanie operatu szacunkowego z dnia 20 marca 2015 r., a także zeznania biegłego M. W. na rozprawie z dnia 18 maja 2016 r. oraz na rozprawie z dnia 10 kwietnia 2017 r. Na podstawie tych dowodów Sąd był w stanie określić m.in. wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości powódki, wpływ linii energetycznej na korzystanie z przedmiotowej nieruchomości oraz scharakteryzować nieruchomość.

Oceniając opinię sporządzoną przez biegłego M. W. Sąd Okręgowy miał na uwadze wytyczne Sądu Najwyższego, w tym orzeczenie z dnia 15 czerwca 1970 r. I CR 224/70 (Biul. SN 1970, nr 11, poz. 203), zgodnie z którym kontrola opinii biegłego powinna polegać na sprawdzeniu prawidłowości – z punktu widzenia wymagań logiki i zasad doświadczenia

życiowego – rozumowania przeprowadzanego w jej uzasadnieniu, które doprowadziło do wydania takiej, a nie innej opinii. Sąd ocenia też opinię pod względem fachowości oraz rzetelności.

W ocenie sądu opinia biegłego sporządzona została w sposób jasny, rzeczowy i przejrzysty, gdyż pozostawała w zgodzie z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, a sposób jej umotywowania oraz stopień stanowczości wyrażonych konkluzji nie wzbudził zastrzeżeń sądu. Wnioski biegłego były również zrozumiałe oraz logiczne. Ponadto biegły wskazał źródła z jakich korzystał oraz metodologię, którą się posługiwał. Nie ulega wątpliwości Sądu, że biegły posiada kompetencje i doświadczenie potrzebne do sporządzenia operatu szacunkowego. Tym bardziej, iż wydał szereg opinii w podobnych sprawach.

W ostatecznym rozrachunku jedynie strona pozwana zakwestionowała opinię biegłego, albowiem po wydaniu opinii uzupełniającej powódka nie wniosła już zarzutów. Mając to na uwadze należy odnieść się wyłącznie do zastrzeżeń strony pozwanej, tj. pozwanej (...) sp. z o.o. oraz pozwanej (...) S.A., albowiem Sąd nie znalazł podstawy, aby z urzędu zakwestionować konkluzje operatu szacunkowego. Przy czym biegły na rozprawie z dnia 10 kwietnia 2017 r. wyczerpująco wyjaśnił, a Sąd te wyjaśnienia podziela, dlatego nie można uznać zarzutów strony pozwanej za zasadne.

Pozwana (...) sp. z o.o. zakwestionowała opinię w zakresie wytyczenia przez biegłego drogi dojazdowej do słupa elektroenergetycznego oraz przyjętej przez wartości współczynnika „k” dla pasa eksploatacyjnego, a co za tym idzie w zakresie ustalonej wartości wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości.

Odnosząc się do pierwszego zarzutu biegły wskazał, że wytyczając drogę dojazdową brał pod uwagę konieczność zapewnienia dostępu do słupa energetycznego. Właściciel infrastruktury musi mieć bowiem do niego swobody dostęp w celu dokonania okresowych przeglądów, czy naprawy. Mając to na uwadze Sąd podziela opinie, że ustalając wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z rzeczy nie ma znaczenia faktyczne współużytkowanie drogi, tj. czy właściciel infrastruktury korzystał ze swojego prawa, lecz kluczowa jest niepewność właściciela, który musi mieć zagwarantować swobodny dojazd do słupa. Oznacza to, że nie może on swobodnie czynić planów w zakresie zagospodarowania nieruchomości bez uwzględnienia praw właściciela infrastruktury. W tym kontekście nie ma również większego znaczenia sposób użytkowania przez powódkę części nieruchomości znajdującej się pod liniami energetycznymi, albowiem to użytkowanie było podporządkowane prawu swobodnego dostępu właściciela infrastruktury do słupa energetycznego. Nie ulega bowiem wątpliwości, że powódka nie mogła, np. zabudować tej części nieruchomości. Powódka musiała dostosować swoje użytkowanie do ewentualnego wejścia na jej teren właściciela infrastruktury

Rozpatrując drugi zarzut należy zauważyć, że biegły precyzyjnie określił przesłanki stanowiące podstawę do określenia współczynnika „k” na poziomie $k=0,4$, tj. biegły wziął pod uwagę, że: linia energetyczna przebiega bardzo blisko przy granicy działki, istnieją przepisy prawa budowlanego ograniczające możliwość zabudowy w zbliżeniu do granicy działki, droga dojazdowa do słupa jest równocześnie drogą dojazdową do i przy budynku, z którego korzysta powódka. Dodatkowo uwzględnił kształt działki, która ma formę wydłużonego prostokąta. Mając to na uwadze trzeba podkreślić, że pozwana nie kwestionuje powyższych przesłanek, lecz nie zgadza się z ich oceną. Oznacza to, że Sąd stanowisko pozwanej sprowadza się wyłącznie do polemiki z konkluzjami biegłego, co nie może zasługiwać na uwzględnienie. Wnioski biegłego są bowiem zgodne z wytycznymi sporządzenia operatów szacunkowych, które przewidują m.in. określenie tego współczynnika pomiędzy 0,3 a 0,6. Ubocznie należy podkreślić, że biegły wykazał się daleko idącą ostrożnością, gdyż określił współczynnik poniżej średniej. Ponadto opinia biegłego zawsze będzie miała charakter subiektywny, gdyż na podstawie zgromadzonych danych musi on dokonać oceny. Sam fakt, że strona ma inny pogląd nie może stanowić podstawy do podważania wniosków biegłego, gdyż nie ma ku temu jakichkolwiek merytorycznych powodów.

Pozwana (...) S.A. zakwestionowała opinię w zakresie określenia szerokości pasa eksploatacyjnego wskazanego przez biegłego w opinii uzupełniającej na 4,9 m dla linii wysokiego napięcia 110 kV, wskazując zarazem, że dla określenia pasa eksploatacyjnego winny mieć zastosowanie parametry określone w pierwszej opinii biegłego na 3 m dla linii wysokiego napięcia 110 kV. Pozwana wskazała, że biegły zastosował niewłaściwą normą PN-E-

(...)-1:1998. Niemniej biegły nie zastosował tejże normy, gdyż zastosował normę PN-EN- (...) -xx część 3-xx 1, która przewiduje, że od linii napowietrznej o napięciu znamieniowym 110 kV powinna być zachowana odległość 4,9 m. Mając to na uwadze zastrzeżenie pozwanej jest bezzasadne i nie poddaje się merytorycznej weryfikacji. Sąd nie znajduje bowiem podstaw, aby z urzędu zakwestionować przyjętą przez biegłego normę. Należy wskazać, że pozwana zakwestionowała uwzględnienie przez biegłego w powierzchni stanowiącej podstawę obliczenia wynagrodzenia także obszaru oznaczonego jako droga dojazdowa. W tym zakresie aktualne pozostają argumenty dotyczące pierwszego zarzutu pozwanej (...) sp. z o.o..

Na końcu należy podkreślić, że po sporządzeniu opinii uzupełniającej oraz ustnych wyjaśnieniach biegłego na rozprawie z dnia 10 kwietnia 2017 r. strona pozwana nie wniosła o wydanie opinii uzupełniającej, czy też sporządzenie nowej opinii w zakresie określenia wynagrodzenia za bezumowne korzystania z nieruchomości. Oznacza to, że opinia biegłego przyczyniła się do wyjaśnienia istotnych okoliczności dla niniejszej sprawy, a sformułowane zastrzeżenia nie były na tyle istotne, aby ją kwestionować co do meritum.

Sąd uznał również za przydatne dla poczynienia ustaleń faktycznych zeznania świadka J. S. oraz powódki A. O.. Zeznania były spójne i korespondowały ze zgromadzonym materiałem dowodowym, m.in. dokumentami prywatnymi, kopiami dokumentów oraz ich odpisami. Podkreślić należy, że zeznające osoby miały bezpośrednią wiedzę na temat relacjonowanych faktów, gdyż J. S. w ramach obowiązków zawodowych zajmuje się liniami energetycznymi, a powódka prowadzi gospodarstwo domowe oraz działalność gospodarczą na przedmiotowej nieruchomości. Sąd podszedł wnikliwie do zeznań składanych przez A. O., gdyż miała ona interes, aby zeznawać na swoją korzyść, lecz na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego nie można było podważyć jej zeznań. Ponadto powódka ze szczegółami relacjonowała fakty, a dodatkowo jej zeznania były logiczne. Mając te przesłanki na uwadze Sąd uznał za wiarygodne zarówno zeznania J. S. oraz A. O.. Ubocznie należy wskazać, że pozwani nie kwestionowali okoliczności podniesionych przez powódkę.

Sąd uznał wskazane wyżej dokumenty prywatne, kopie dokumentów oraz ich odpisy za wiarygodne i przydatne do ustalenia stanu faktycznego. Jeśli chodzi o kopie dokumentów to Sąd uznał je za dowody pośrednie istnienia dokumentów o treści im odpowiadającej albowiem żadna ze stron nie kwestionowała, że odzwierciedlają treść oryginałów.

Sąd zważył, co następuje:

Przed przystąpieniem do rozpoznania zarzutów merytorycznych wyjaśnić należy kwestie związane z wezwaniem do udziału w sprawie po stronie pozwanej (...) S.A.

W niniejszej sprawie wniosek o wezwanie do udziału w sprawie pochodził od pozwanej E. O. sp. zo.o, która w odpowiedzi na pozew oświadczyła, że do dnia 30 czerwca 2007r. to (...) S.A była właścicielem urządzeń i do tej daty to ona posiada legitymację bierną do występowania w procesie. Stosownie jednak do treści art. 55(4) kpc odpowiedzialność nabywcy przedsiębiorstwa rozciąga się na zobowiązania związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa także z okresu poprzedzającego nabycie (chyba, że o istnieniu tych zobowiązań w momencie zbycia nie wiedział mimo zachowania należytej staranności). Odpowiedzialności nabywcy i zbywcy jest solidarna. Podnieść należy, iż okoliczności te powódka wyraźnie wyartykułowała w uzasadnieniu pozwu (k.6-7) z powołaniem się na protokół z dnia 30 czerwca 2017r. (k.74-81). Z uwagi na powyższe podstawą prawną wezwania winien być art. Art.194§3kpc, według którego jeżeli powództwo o to samo roszczenie może być wytoczone przeciwko innym jeszcze osobom, które nie występują w sprawie w charakterze pozwanych, sąd na wniosek **powoda** może wezwać te osoby do wzięcia udziału w sprawie. W niniejszej sprawie powódka takiego wniosku nie złożyła, co wyraźnie jej pełnomocnik oświadczyła na rozprawie w dniu 2 marca 2016r. wskazując, że nie formułuje wobec (...) S.A żadnego żądania w niniejszym postępowaniu. W konsekwencji na tej samej rozprawie Sąd ustalił, że podstawą wezwania był art. 194 § 1 k.p.c., bo tylko ten przepis przewiduje możliwość wezwania do udziału w sprawie na wniosek pozwanego. Podkreślić jednak trzeba, że powołany przepis jest adekwatny w sytuacji, gdy wezwanie do udziału w sprawie następuje z uwagi

na brak legitymacji procesowej dotychczasowego pozwanego tj. wtedy, gdy powód wytacza powództwo przeciwko niewłaściwej osobie.

Mając te przesłanki na uwadze Sąd nie mógł wydać wyroku przeciwko (...) S.A. z siedzibą w P., albowiem nie mógł wyrokować w stosunku do podmiotu, który nie był objęty żądaniem powództwem. Analiza pism procesowych bezsprzecznie prowadzi do wniosku, że powódka domagała się zapłaty za bezumowne korzystanie z nieruchomości wyłącznie od pozwanej spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w P.. W konsekwencji na podstawie z art. 355 § 1 k.p.c. Sąd umorzył postępowanie w stosunku do pozwanej (...) S.A. z siedzibą w P., albowiem wydanie wyroku wobec niej było niedopuszczalne, z uwagi na okoliczność, że powódka nie skierowała wobec niej żądania w niniejszym procesie.

Roszczenie wobec E. O. zasługiwało w zdecydowanej większości na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do zarzutów podnoszonych przez stronę pozwaną, albowiem ich uwzględnienie spowodowałoby oddalenie powództwa.

Zarzut pozwanej (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. w zakresie braku legitymacji czynnej powódki jest bezzasadny. A. O. przedłożyła wydruk treści księgi wieczystej nr (...) ze stanem na dzień 5 listopada 2013 r., kopie wypisu aktu notarialnego będącego umową darowizny oraz kopie zawiadomienia (...)Wydział XIII Ksiąg Wieczystych. Wskazane kopie dokumentów jednoznacznie wskazują, że powódka na mocy umowy darowizny uzyskała tytuł prawny do nieruchomości położonej w L., na narożniku ul. (...) III S. i Parkowej, działka nr (...), o powierzchni 6009 m⁽²⁾, dla której (...) w P. prowadzi księgę wieczystą nr (...). Ponadto kopia wykazu właścicieli i użytkowników wieczystych gruntów trasy projektowanej linii G. C. i G. B. z dnia 9 sierpnia 1965 r. również pośrednio świadczy, że A. O. jest właścicielem nieruchomości, albowiem jest w nim ujęty poprzednik prawny powódki, a sama powódka na podstawie kopii umowy darowizny wykazała bezpośredni ciąg tytułów prawnych. Z kolei stanowisko (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. sprawdza się do zakwestionowania tytułu prawnego powódki do nieruchomości ze względu na rozbieżność pomiędzy datą wniesienia pozwu, a datą kopii dokumentów, a także względu na mniejszą moc tych dowodów, aniżeli dokumentów w rozumieniu art. 244 k.p.c. czy art. 245 k.p.c. Niemniej wydruk treści księgi wieczystej nr (...) ze stanem na dzień 5 listopada 2013 r. jednoznacznie wskazuje, że w dniu wniesienia pozwu powódka posiadała tytuł prawny do nieruchomości. Zapisów tych pozwana nie kwestionowała. Podkreślić, że w ocenie Sądu kopie powyższych dokumentów okazały się wystarczające dla wykazania legitymacji czynnej, albowiem wiernie odwzorowują oryginały, a z kolei pozwana (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. nie zażądała przedłożenia właśnie oryginałów do czego była uprawniona zgodnie z art. 129. § 1 k.p.c. Jednocześnie Sąd nie miał podstaw, aby czynić to z urzędu.

Niezasadny okazał się zarzut zasiedzenia służebności.

Zgodnie z dyspozycją art. 352 § 1 k.c. kto faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności, jest posiadaczem służebności. Na mocy art. 305⁴ k.c. odpowiednie zastosowanie do służebności przesyłu mają przepisy o służebnościach gruntowych. Ustawodawca w przepisach dotyczących służebności gruntowych w zakresie ich zasiedzenia odsyła natomiast do przepisów dotyczących zasiedzenia nieruchomości. Stąd zasiedzenie służebności przesyłu należy ustalać kierując się przesłankami adekwatnymi dla zasiedzenia prawa własności nieruchomości.

Zgodnie z art. 172 k.c. posiadacz nieruchomości niebędący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dwudziestu jako posiadacz samoistny, chyba że uzyskał posiadanie w złej wierze (zasiedzenie). Po upływie lat trzydziestu posiadacz nieruchomości nabywa jej własność, choćby uzyskał posiadanie w złej wierze.

Kryterium podziału na posiadanie w dobrej i złej wierze stanowi przekonanie posiadacza co do jego uprawnień. Dobra wiara jest faktem o charakterze stanu mentalnego, intelektualnym, polegającym na usprawiedliwionej niewiedzy określonego podmiotu o istnieniu określonych stanów prawnych, w szczególności jest to błędne przeświadczenie o przysługiwaniu określonego prawa lub istnieniu określonego stosunku prawnego. Z kolei zła wiara zachodzi wówczas,

gdy określony podmiot wie (ma świadomość) o nieistnieniu określonego prawa, stosunku prawnego lub sytuacji prawnej albo też nie wie, jednakże należy uznać, że wiedziałby, gdyby w konkretnych okolicznościach postępował rozsądnie, z należytą starannością i zgodnie z zasadami współżycia społecznego (por. orz. SN z dnia 14 kwietnia 1956 r., III CR 810/55, OSN 1956, poz. 117, por. K. Piasecki, Kodeks cywilny. Komentarz. Księga pierwsza. Część ogólna. Stan prawny: 2003.10.01).

Kwestia związana z bezumownym korzystaniem przez przedsiębiorstwo energetyczne z cudzych nieruchomości, w związku z posadowieniem na nich różnego rodzaju urządzeń (słupów, stacji transformatorowych) była przedmiotem szerokich rozważań w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2008 r., II CSK 346/08 Lex nr 484714, wskazano, że zajęcie cudzej nieruchomości i umieszczenie na niej urządzeń energetycznych bez uzyskania tytułu prawnego jest równoznaczne ze złą wiarą. W wyroku z dnia 6 maja 2009 r. II CSK 594/08 Lex 510969 Sąd Najwyższy wskazał, że przedsiębiorstwo energetyczne, które nie legitymuje się uprawnieniem do ingerowania w sferę cudzej własności nieruchomości dla bieżącego utrzymania urządzeń przesyłowych, korzysta z tej nieruchomości w złej wierze i zobowiązane jest do świadczenia wynagrodzenia na podstawie art. 225 k.c. Przypomnieć należy, że zgodnie z art. 7 k.c., jeżeli określone skutki prawne zależą od dobrej lub złej wiary, domniemywa się dobrą wiarę. Zatem, chcąc wywieść zamierzone skutki prawne i prawo do wynagrodzenia, powódka powinien udowodnić złą wiarę (wyrok SN z dnia 9 marca 1967 r. II CR 340/66, OSPiKA 1967, nr 11, poz. 262) i to uczyniła w toku procesu.

Postępowanie dowodowe wykazało, że powódka posiadała tytuł prawny do przedmiotowej nieruchomości w postaci prawa własności (analogicznie jej poprzednicy prawni), co zostało ze szczegółami omówione powyżej. Z kolei strona pozwana przedłożyła m.in. kopię zaświadczenia Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w L. z dnia 13 sierpnia 1965, kopię zaświadczenia Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w B. z dnia 9 maja 1965, kopię wykazu właścicieli i użytkowników wieczystych gruntów trasy projektowanej linii G. C. i G. B. z dnia 9 sierpnia 1965 r., kopie protokołu technicznego odbioru z dnia 30 września 1982 r., czy kopię mapy przebiegu linii 11kV G.-P. P.. Niemniej na podstawie tych dowodów nie można ustalić, czy poprzednicy prawni pozwanej (...) sp. z o.o. z siedzibą w P., czy też sama pozwana posiadali tytuł prawny chociażby w ograniczonym zakresie w stosunku do przedmiotowej nieruchomości. Na podstawie tych dokumentów można co najwyżej oszacować w zbliżeniu czas wybudowania infrastruktury technicznej. Oznacza to, że strona pozwana nie przedłożyła żadnego aktu prawnego, który wskazałby na tytuł prawny do korzystania z nieruchomości obecnie należącej do powódki np. decyzję wywłaszczeniową. Należy zatem uznać, że podmiot, który objął nieruchomość w posiadanie był w złej wierze, albowiem zdawał sobie sprawę, iż korzysta z nieruchomości, do której nie posiada tytułu prawnego. Należy też wskazać, że przedłożona kopia dokumentu wykazu właścicieli i użytkowników wieczystych gruntów trasy projektowanej linii G. C. i G. B. z dnia 9 sierpnia 1965 r. również pośrednio świadczy o złej wierze, albowiem we wskazanym dowodzie został ujęty poprzednik prawny powódki.

Zła wiara oznacza, że czas jaki jest potrzebny do zasiedzenia wynosi 30 lat. W tym miejscu wskazać jednak należy, że zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem, osoba prawna, która przed dniem 1 lutego 1989 r. miała status państwowej osoby prawnej i nie mogła nabyć (też w wyniku zasiedzenia) własności nieruchomości Skarbu Państwa, może do okresu samoistnego posiadania wykonywanego po tej dacie zaliczyć okres posiadania Skarbu Państwa przed dniem 1 lutego 1989 r., jeżeli w tym czasie nastąpiło przeniesienie posiadania (por.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2012 r. III CZP 93/11, LEX nr 1136115). W związku z powyższym pozwana winna wykazać przesłanki zasiedzenia służebności gruntowej zgodnie z zasadą rozkładu ciężaru dowodu. W tym zakresie pozwana nie zainicjowała w ogóle postępowania dowodowego, nie powołała żadnych wniosków dowodowych w tym nawet nie wskazała na żadne okoliczności, które chociaż uprawdopodobniałyby twierdzenia pozwanej. Pozwana wskazała jedynie, że nabyła urządzenia przesyłowe od (...) S.A. Z przedłożonej przez (...) S.A informacji z KRS (k.177-174) wynika, że aktem z dnia 12 lipca 1993r. przedsiębiorstwo państwowe (...) przekształcono w spółkę akcyjną. Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego nie można zatem ustalić kolejnych posiadaczy, faktu przeniesienia posiadania i dokładnego momentu objęcia w posiadanie, możliwości zaliczenia czasu posiadania przez poprzednika, tym samym te kwestie nie poddają się merytorycznej weryfikacji. Należy wskazać, że ciągu posiadania nie można również wywieść z okoliczności stawiania w ubiegłym wieku słupów na nieruchomościach oraz przekształceń repriwatyzyzacyjnych przedsiębiorstw

państwowych, albowiem nie są to fakty powszechnie znane, czy znane sądowni z urzędu. Przed sądami toczyły się procesy w zakresie bezumownego korzystania przez przedsiębiorstwa przesyłowe z nieruchomości, lecz każda z tych spraw miała odrębny stan faktyczny, w tym dotyczyła innych gruntów. Mając to wszystko na uwadze należy uznać, że w rozpoznawanej sprawie nie zostało wykazane, że upłynął 30-letni termin potrzeby do zasiedzenia.

Niemniej gdyby hipotetycznie przyjąć, że termin zasiedzenia należy liczyć jak chce pozwana od 1982 r. (termin odbioru technicznego linii energetycznych), to 30-letni termin niezbędny dla stwierdzenia zasiedzenia upłynąłby w 2012 r., czyli po okresie za który powódka domaga się wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z rzeczy. W ocenie Sądu nawet w takiej sytuacji nie byłoby podstaw, aby uznać, że pozwana w okresie poprzedzającym zasiedzenie miałaby bezpłatnie korzystać z gruntu należącego do powódki.

Na marginesie należy wskazać, że strona pozwana sformułowała zarzut zasiedzenia nieprecyzyjnie, albowiem nie wskazała na czyją rzecz miałyby ono nastąpić. Podkreślić należy, że zarzut zasiedzenia nie może mieć charakteru generalnego, tylko powinien konkretnie wskazywać uprawniony podmiot. Określenie tego podmiotu jest bowiem szczególnie istotne ze względu na omówiony wyżej ciąg posiadania.

(...) sp. z o.o. z siedzibą w P. podniosła zarzut przedawnienia roszczenia wskazując, że roszczenie powódki przedawnia się w okresie 3-letnim, albowiem ma związek z prowadzeniem działalności gospodarczej, gdyż powódka na nieruchomości prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...).

Zgodnie z art. 118 k.c. jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi 10 lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej (...) lata. Za ugruntowany można uznać pogląd, że wynagrodzenie należne właścicielowi od posiadacza z tytułu bezumownego korzystania z rzeczy (art. 224 § 2, art. 225 k.c.) nie stanowi świadczenia okresowego, skoro okresowej płatności nie przewiduje umowa, ani przepis ustawy, lecz jest należnością jednorazową za cały okres korzystania z rzeczy przez posiadacza bez tytułu prawnego. W konsekwencji roszczenia właściciela z tytułu bezumownego korzystania z rzeczy co do zasady ulega 10-letniemu przedawnieniu (tak też: Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 24 października 1972 r., sygn. akt. III CZP 70/72), chyba że jest związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, wówczas przedawnia się z upływem trzech lat.

Odnosząc się do pojęcia „związku z działalnością gospodarczą” należy wskazać na ugruntowane w orzecznictwie stanowisko. Zgodnie z uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 1998 r. (sygn. akt III CZP 12/98) przedsiębiorca może podejmować zarówno czynności związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, jak i czynności z nią niezwiązane. Zawarte w art. 118 k.c. określenie "związane z prowadzeniem działalności gospodarczej" nie oznacza, że chodzi o jakikolwiek związek z prowadzoną działalnością gospodarczą. Czynności podejmowane przez podmiot prowadzący działalność gospodarczą wchodzą w zakres jego działalności gospodarczej, jeżeli pozostają z nią w funkcjonalnym związku, w szczególności są podejmowane w celu realizacji zadań związanych z przedmiotem działania tego podmiotu. Roszczenia wynikające z tych czynności związane są z działalnością gospodarczą, a tym samym objęte przepisem art. 118 k.c. Ponadto wedle pkt. 4 wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22 września 2005 r. (sygn. akt IV CK 105/05) dla kwalifikacji roszczenia jako związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej w rozumieniu art. 118 k.c. nie ma znaczenia prawny charakter leżącego u jego podstaw zdarzenia - może ono być czynnością prawną, czynem niedozwolonym lub jakimkolwiek innym zdarzeniem, nie wyłączając bezpodstawnego wzbogacenia czy korzystania z cudzej rzeczy bez podstawy prawnej - lecz jego związek z działalnością gospodarczą. Ponadto zgodnie z zgodnym z uzasadnieniem wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2012 r. (sygn. akt II CSK 544/11) związek roszczenia z działalnością gospodarczą istnieje wówczas, gdy przynajmniej wierzyciel jest przedsiębiorcą w chwili dokonywania określonej czynności, a sama czynność pozostaje w normalnym funkcjonalnym związku przyczynowym z tą działalnością, w szczególności gdy została podjęta w celu realizacji zadań związanych z przedmiotem działalności tego przedsiębiorcy, przy czym czynność ta nie musi należeć do stale podejmowanych czynności typowych ze względu na przedmiot działalności przedsiębiorcy ani nie musi mieścić się w ramach przedmiotu prowadzonej przez niego działalności, a więc nie musi być ujęta w statucie lub w rejestrze jako należąca do zakresu działalności przedmiotowej tego przedsiębiorcy (porównaj między innymi uchwały Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 1991 r. III CZP 40/91,

OSNC 1992/2/71, z dnia 11 czerwca 1992 r. III CZP 64/92, OSNC 1992/12/225, z dnia 14 maja 1998 r. III CZP 12/98, OSNC 1998/10/151, z dnia 25 listopada 2011 r. III CZP 67/11, jeszcze niepubl. oraz wyroki z dnia 31 stycznia 2008 r. II CSK 417/07 i z dnia 19 października 2011 r. II CSK 80/11, niepubl.). Jedyne zatem wówczas, gdy czynność nie jest dokonana w celu realizacji zadań związanych z przedmiotem działalności przedsiębiorcy i pozostaje poza zakresem jego funkcjonowania, nie jest czynnością związaną z prowadzeniem działalności gospodarczej, w rozumieniu art. 118 k.c. zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2014 r. (sygn. akt V CSK 630/13) roszczeniem związanym z działalnością gospodarczą w rozumieniu art. 118 k.c. – w przypadku przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną – jest wyłącznie roszczenie wynikające z czynności prawnych będących z tą działalnością w bezpośrednim związku.

Mając na uwadze powyższe rozważania trzeba uznać, że co prawda powódka prowadzi na przedmiotowej nieruchomości działalność gospodarczą, lecz nie ma dowodów świadczących o tym, aby dochodzone w niniejszym postępowaniu wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości pozostawało w funkcjonalnym związku z prowadzoną działalnością gospodarczą. Oznacza to, że zgodnie z art. 118 k.c. termin przedawnienia dla roszczenia powódki wynosi 10 lat.

Na końcu należy wskazać, że wedle art. 123 § 1 pkt. 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. W dniu 9 grudnia 2011 r. powódka skutecznie wniosła do sądu rejonowego wniosek o zawezwanie do próby ugodowej przeciwko pozwanej (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. w przedmiocie zapłaty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości za okres od dnia 6 grudnia 2001 r. Oznacza to, że w dniu 9 grudnia 2011 r. nastąpiło przerwanie wskazanego wyżej 10-letniego terminu przedawnienia.

Podstawę prawną roszczenia powódki stanowiły art. 352 § 2 k.c. w zw. z art. 224 § 2 k.c. oraz 225 k.c. Jak wynika z ich treści samoistny posiadacz w złej wierze jest zobowiązany do pokrywania wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy.

Odnosnie kryteriów ustalania wysokości należnego wynagrodzenia należy mieć na uwadze, iż posiadanie służebności gruntowej, obecnie zdefiniowanej w art. 305 k.c., jako służebność przesyłu nie pozbawia właściciela w zupełności faktycznego władztwa nad nieruchomością. Dlatego kryteria ustalania wysokości wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości, oparte na układzie odpowiednich cen rynkowych właściwych dla najmu lub dzierżawy gruntu - które są adekwatne w sytuacjach, kiedy wynajmujący lub wydzierżawiający zostają zupełnie pozbawieni fizycznego władztwa nad rzeczą, powinny podlegać stosownej modyfikacji. W ramach obiektywnych kryteriów można tu zastosować odpowiednie ceny rynkowe za korzystanie z nieruchomości w zakresie służebności, których wysokość powinna uwzględniać stopień ingerencji w treść prawa własności (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2010 r., sygn. II CSK 444/09, Lex).

Początkowo A. O. domagała się zasądzenia na jej rzecz od (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. kwoty 72.000 zł, lecz w toku procesu dwukrotnie rozszerzyła powództwo. Ostatecznie powódka domagała się zapłaty 98.436, 21 zł tytułem bezumownego korzystania z nieruchomości.

Ustalając wysokość wynagrodzenia należnego powódce Sąd oparł się na opinii biegłego z zakresu wyceny nieruchomości, co pozwoliło na przyjęcie, że powierzchnia zajęta przez podstawę słupa wynosi 15 m². Skrajny przewód znajduje się w odległości 8,25 m od północnej granicy działki. Faktyczna szerokość pasa ochronnego wynosi 13,15 m, a jego powierzchnia wynosi 2089 m². Przy odległości północnej granicy od budynku równej 12,8 m, zbliżenie skrajnego przewodu do budynku wynosi 4,5 m. Z kolei pas drogi dojazdowej od bramy do słupa wsporczego ma powierzchnię 95,4 m². Biegły wskazał, że wartość wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości za okres od 6 grudnia 2001 do 30 czerwca 2007 r. wynosi 36.693,36 zł, a z kolei wartość wynagrodzenia za okres od 1 lipca 2007 r. do dnia 6 grudnia 2011 wynosi 61.742,85 zł. Należy jednak zauważyć, że A. O. od dnia 6 grudnia 2001 r. do dnia 23 grudnia 2002 r. była współwłaścicielem przedmiotowej nieruchomości z udziałem o wielkości 1/2, tym samym powódka nie posiadała pełnego prawa własności i zarazem nie mogła skutecznie domagać się wynagrodzenia przysługującego osobie, która

byłaby jednym właścicielem gruntu. Oznacza to, że we wskazanym okresie wynagrodzenie należne powódce należało określić adekwatnie do wysokości udziału i tym samym pomniejszyć je o kwotę 3713 zł. Ponadto należy zwrócić uwagę, że pismo procesowe wzywające pozwaną (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. do zawarcia ugody zostało nadane dniu 9 grudnia 2011 r. zostało. Oznacza to, że ze względu na podniesiony zarzut przedawnienia we wskazanej dacie powódka mogła skutecznie domagać się zapłaty wynagrodzenia za okres 10 lat wstecz, tj. od 9 grudnia 2001 r. do dnia 9 grudnia 2011 r. Roszczenie powódki za okres od 6 grudnia 2001 r. od dnia 9 grudnia 2001 r. w kwocie 30,21zł uległo zatem przedawnieniu i w tym zakresie zostało należało je oddalić.

Podkreślić w tym miejscu należy, iż pozwana E. O. sp. zo.o jest odpowiedzialna za zapłatę wynagrodzenia także za okres sprzed nabycia urządzeń zlokalizowanych na nieruchomości powódki a to z uwagi na treść powołanego już art.55(4) kpc. Jako nabywca przedsiębiorstwa odpowiada bowiem solidarnie ze zbywcą. W niniejszej sprawie pozwana nie wykazała, że o zobowiązaniach poprzedniczki nie wiedziała. Okoliczność przeciwna wydaje się zaś być oczywista albowiem pozwana przejęła urządzenia energetyczne zlokalizowane na nieruchomości osoby trzeciej, a zatem musiała mieć świadomość, iż także od jej poprzednika należało się wynagrodzenie za korzystanie z cudzej nieruchomości

Podstawę roszczenia odsetkowego stanowił art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Termin zapłaty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości nie wynika ani z przepisów, ani też z właściwości zobowiązania, zatem wynagrodzenie winno być uregulowane po wezwaniu zobowiązanego do zapłaty (art. 455 k.c.). Powódka domagała się zapłaty odsetek od dnia 18 stycznia 2012 r. i Sąd żądanie to uwzględnił mając na względzie, iż przed niniejszym procesem powódka złożyła wniosek o zawezwanie do próby ugodowej, w ramach której domagała się zasądzenia kwoty 675.000zł z tytułu wynagrodzenia za ostanie 10 lat bezumownego korzystania z nieruchomości . Pismem z dnia 18 stycznia 2012r. pozwana odmówiła zawarcia ugody, a zatem założyć należy, że zawezwanie do próby ugodowej stanowiące jednocześnie wezwanie do zapłaty zostało jej doręczone przed tą datą. Sąd zasądził zatem odsetki ustawowe od (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. od dnia 18 stycznia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. Jednocześnie z uwagi na nowelizację kodeksu cywilnego na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 1830) od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty należało zasądzić ustawowe odsetki za opóźnienie.

Ubocznie należy zaznaczyć, że art. 194 § 1 zd. 2 k.p.c. przewiduje dla podmiotu wezwanego do udziału w sprawie uprawnienie do żądania zwrotu kosztów wyłącznie od pozwanego, jeżeli jego wniosek o wezwanie okaże się bezzasadny. W okolicznościach rozpoznawanej sprawy (...) S.A. z siedzibą w P. nie sformułowała takiego żądania, tym samym nie było podstaw, aby zasądzić na jej rzecz zwrot kosztów.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 186 § 2 k.p.c. w zw. z art. 100 zd. 2 k.p.c. i § 6 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu obciążając nimi pozwaną (...) sp. z o.o. w P. w całości, albowiem powódka uległa tylko co do nieznacznej części swojego żądania.

Na podstawie art. 186 § 2 k.p.c. Sąd zasądził również na rzecz powódki koszty postępowania pojednawczego. Pozwana (...) sp. z o.o. w P. nie stawiała się bowiem na posiedzenie pojednawcze, co spowodowało, że Sąd na wniosek powódki był zobowiązany do zasądzenia kosztów wywołanych próbą ugodową. Przytoczony przepis jednoznacznie wskazuje, że przeciwnik jest zobowiązany stawić się posiedzenie pojednawcze inaczej koszty wywołane próbą ugodową zostaną uwzględnione w orzeczeniu kończącym postępowanie sprawie, tym samym w obliczu jednoznacznie brzmiącego przepisu stanowisko pozwanej, iż wystarczające było wystosowanie pisma procesowego nie może zostać uwzględnione. Ubocznie należy wskazać, że Sąd nie zasądził na rzecz powódki kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu pojednawczym ze względu na brak wniosku w tym zakresie.

W niniejszej sprawie strona powodowa poniosła następujące koszty: 3.600 zł tytułem opłaty od pozwu; 3.600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa; 40 zł tytułem opłaty od zawiadania do próby ugodowej; 1000 zł tytułem zaliczki na poczet wydania opinii biegłego.

Mając powyższe na uwadze należało zasądzić od pozwanej (...) sp. z o.o. w P. na rzecz powódki kwotę 8.257 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Na podstawie art. 113 ust. 1 u.k.s.c. Sąd orzekł o kosztach poniesionych przez Skarb Państwa, które kształtowały się następująco: 1322 zł tytułem nieuiszczonej opłaty od rozszerzonego powództwa oraz 2614,74 zł tytułem kosztów związanych z wydaniem opinii biegłego oraz stawianictwa na rozprawie. Oznacza to, że należało nakazać ściąganie od pozwanej (...) sp. z o.o. w P. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 3936, 74 zł.

SSO Anna Łosik